

DR
DR Byen
Emil Holms Kanal 20
0999 København C

RADIO- OG TV-NÆVNET

Radio og TV

7. december 2011

Sagsnr: 2011-010742

Maria Magelund Madsen
Fuldmægtig, cand.jur.

mma@bibliotekogmedier.dk
Direkte tlf.: + 45 3373 3335

Att.: Juridisk Politisk Sekretariat

Klage over skjult reklame for "Advokatfirma Tommy V. Christiansen" i et indslag i programmet "21 Søndag" sendt på DR1

Morten Rasmussen har den 1. maj 2011 indgivet klage til Radio- og tv-nævnet med anbringende om visning af skjult reklame for advokatfirmaet Tommy V. Christiansen i et indslag i "21 Søndag" sendt samme dato på DR1.

Klager anfører følgende:

"...

I DR's indslag om den unavngivne AK81, som har valgt at lægge kortene på bordet, valgte DR at bringe et interview med Brian Sandbergs forsvarer Michael Juul Eriksen. Dette er der formentligt ikke noget kritisabelt i, om end DR oftest har en ensidig vinkel, som ofte kritiserer politi og anklagemyndighed.

I indslaget valgte man imidlertid at fokusere på Eriksens bærepose, hvori dele af sagens bilag formentligt befandt sig. På denne bærepose stod der "advokatfirmaet Tommy V. Christiansen" etc.

Dette opfatter jeg som en skjult reklame for dette advokatfirma, som jeg ikke mener er foreneligt med DR's ved lov givne grundlag.

..."

Beskrivelse

DR har som bilag til hørings svar af 1. juni 2011 fremsendt Radio- og tv-nævnet en dvd med indslaget i "21 Søndag" sendt den 1. maj 2011 på DR1.

EAN: 5798000793989

CVR: 56798110

Indslaget varer 4 minutter og 37 sekunder og vedrører en større retssag, hvor flere medlemmer af Hells Angels og støttegruppen AK81, heriblandt Brian Sandberg, er tiltalt.

I indslaget vises bl.a. udendørsoptagelser fra første retsdag i Glostrup og herefter interviewes Brian Sandbergs forsvarsadvokat, Michael Juul Eriksen. Forsvarsadvokaten er på vej til retten i Glostrup og fortæller under køreturen om bevisførelsen i sagen.

I indslagets slutning vises Brian Sandbergs forsvarsadvokat, medens han ankommer til retten i Glostrup.

Forsvarsadvokaten ses gående hen imod retsbygningen, imedens han holder en sort stofpose i hånden, hvorpå der er påtrykt "Advokatfirmaet Tommy V. Christiansen". I ca. 2 sekunder zoomer kameraet ind på stofposen og navnet på advokatkontoret bliver synligt. Herefter vises forsvarsadvokaten kun fra en vis afstand og bæreposen med navnet på advokatkontoret er ikke synligt længere.

Navnet på advokatkontoret bliver på intet tidspunkt nævnt i indslaget.

Høringssvar

DR har i høringssvar af 1. juni 2011 anført følgende:

"...

Radio- og tv-nævnet har i høringsbrev af den 9. maj 2011 anmodet DR om en udtalelse til Eifer Rasmussens klage af den 1. maj 2011 over skjult reklame for advokatfirmaet Tommy V. Christiansen i et indslag i 21 Søndag sendt samme dato på DR 1.

DR kan oplyse, at det pågældende indslag har en varighed på 4 minutter og 37 sekunder.

Indslaget vedrører danmarkshistoriens største rockerretssag, hvor 16 medlemmer af HA og støttegruppen AK81 er tiltalt for drab, drabsforsøg og grov vold. Kronvidnet i sagen er et tidligere AK81 medlem, som har angivet sine tidligere bandemedlemmer og som også selv har tilstået en række forhold.

Ibland de tiltalte er top-medlemmet for HA, Brian Sandberg. I indslaget følger DR Brian Sandbergs forsvarsadvokat Michael Juul Eriksen, som er på vej til retten til Glostrup, hvor sagen føres. Under køreturen fortæller Michael Juul Eriksen bl.a. om bevisførelsen i sagen, herunder kronvidnets

betydning for sagen. Forsvarsadvokaten er kritisk over for, at politiet bruger kronvidnets vidneudsagn, da han selv får fordel ved at vidne ved at få strafnedsættelse.

I indslaget vises endvidere udendørsoptagelser fra første retsdag i retten i Glostrup. Det fremgår af optagelserne, at der er et massivt opbud af rockere, som støtter de tiltalte bandemedlemmer. Herudover er der mange politifolk til at varetage sikkerheden. Sagen vil koste de danske skatteborgere op imod 15 mio. kr. med tillæg af de omkostninger, der bliver brugt på at beskytte kronvidnet i sagen, som er et tidligere AK81 medlem. Politiinspektør i Københavns Politi, Sved Foldager, udtaler, at det forventes, at der er en vis trussel mod kronvidnet.

Nyhedschef fra Ekstra Bladet Miki Mistrati, som har dækket en lang række rockerrelaterede sager, oplyser, hvor farligt det er at være kronvidne i sådan en sag, og hvilke konsekvenser det kan have fx at vidnet skal igennem et omfattende vidnebeskyttelsesprogram, der bl.a. kan indebære ny identitet og plastikkirurgi.

Endelig vises et klip med forsvarsadvokaten, som ankommer til retten i Glostrup. Han filmes, mens han går hen imod retsbygningen og holder en taske i den ene hånd og en sort stofpose, påtrykt teksten "Advokatfirmaet, Tommy V. Christiansen" i den anden hånd.

Navnet på advokatkontoret vises alene på skærmen i 2 sekunder i forbindelse med, at der er zoomet ind på posen. Herefter filmes forsvarsadvokaten i halv- og helfigur, og navnet på advokatkontoret fremgår ikke længere i billedet.

Eifer Rasmussen har klaget over, at fokuseringen på bæreposen er skjult reklame for advokatfirmaet Tommy V. Christiansen.

Først og fremmest skal DR bemærke, at navnet "Advokatfirmaet Tommy V. Christiansen" vises på skærmen i så kort tid, at det er tvivlsomt, om der overhovedet er sket en fremhævelse af navnet.

Såfremt Nævnet måtte komme frem til, at der er sket en fremhævelse af navnet, vil fremhævelsen imidlertid være redaktionelt begrundet.

Begrundelsen for at zoome ind på posen har dels været at skabe variation i billedsiden, dels for at vise sagens omfang, idet advokaten har mange sagsakter at bære på. Derudover er det en nem måde at oplyse seerne om, hvilket advokatkontor, der varetager sagen. Advokatfirmaet Tommy V. Christiansen omtales hverken mundtligt eller skriftligt andre steder i indslaget.

Endelig skal det bemærkes, at det ikke er usædvanligt, at advokatkontorer får produceret poser eller tasker med virksomhedsnavnet påtrykt, netop til det formål at bære sagsakter i. Det er således ikke til ære for kameraet, at Michael Juul Eriksen benytter den pågældende pose. Det skal også understreges, at Michael Juul Eriksen ikke har haft indflydelse på indholdet af programmet, herunder hvad DR vælger at filme og fokusere på.

På baggrund heraf er det DRs opfattelse, at der ikke er tale om skjult reklame for Advokatfirmaet Tommy V. Christiansen i det påklagede indslag.

...”

Radio- og tv-nævnets vurdering

Radio- og tv-nævnet har i henhold til § 44, stk. 1, nr. 1, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 988 af 6. oktober 2011, på sit møde d. 23. november 2011 behandlet sagen og skal udtale:

Morten Rasmussen har klaget til Radio- og tv-nævnet med anbringende om visning af skjult reklame for advokatfirmaet Tommy V. Christiansen i et indslag i "21 Søndag" sendt på DR1 den 1. maj 2011.

Indledningsvis skal Radio- og tv-nævnet bemærke, at sagen afgøres efter de på udsendelsestidspunktet gældende regler, jf. lovbekendtgørelse nr. 477 af 6. maj 2010, som ændret ved lov nr. 1360 af 8. december 2010, og bekendtgørelse nr. 338 af 16. april 2011 om reklamer og sponsorering m.v. af programmer i radio, fjernsyn og on-demand audiovisuelle medietjenester samt indgåelse af partnerskaber.

Reklamer skal klart kunne identificeres som sådanne, således at de i indhold og præsentation adskiller sig fra ordinære programmer, jf. radio- og fjernsynslovens § 72 og reklamebekendtgørelsens § 3, stk. 1. Reklamer i fjernsyn må kun sendes i blokke, som skal placeres mellem programmerne, jf. reklamebekendtgørelsens § 4, stk. 1, 1. pkt. og radio- og fjernsynslovens § 73, stk. 1, 1. pkt.

Tv-reklamer, der udsendes i strid med reglerne, er således skjult reklame.

Reklamer må ikke indgå i DR's programvirksomhed, jf. reklamebekendtgørelsens § 2.

Skjult reklame defineres i artikel 1, litra j) i direktiv 2010/13/EU som følgende:

"præsentation i ord eller billeder af varer eller tjenesteydelser, en vareproducents eller tjenesteyders navn, varemærke eller virksomhed i programmer, når præsentationen fra medietjenesteudbyderens side er ment som reklame og vil kunne vildlede offentligheden med hensyn til sin art. En sådan præsentation anses navnlig for at være tilsigtet, når den foretages mod betaling eller anden modydelse"

For at udgøre skjult reklame skal fremhævelsen altså opfylde tre kumulative betingelser: Fremhævelsen skal være tilsigtet fra medietjenesteudbyderens side, den skal være ment som en reklame, og den vil kunne vildlede offentligheden med hensyn til sin art.

Da skjult reklame er tilsigtet, kan det i praksis være ret vanskeligt at skelne mellem skjult reklame og lovlige henvisninger til varer m.v.

Kommissionen har derfor i sin fortolkningsmeddelelse 2004/C 102/02 om visse aspekter ved bestemmelserne i direktivet om "fjernsyn uden grænser"¹ i forbindelse med tv-reklamer bestemt, at det er berettiget at anvende kriteriet "uberettiget fremhævelse" af en vare eller tjenesteydelse eller en virksomheds varemærke eller navn. Det urimelige kan bl.a. ligge i, at mærket eller den pågældende vare eller tjenesteydelse optræder gentagne gange eller fremhæves på en særlig måde. I den forbindelse skal der tages hensyn til det redaktionelle indhold i de udsendelser, disse elementer indsættes i. Hvis en vare f.eks. fremhæves uden berettigelse i forhold til udsendelsens redaktionelle indhold eller på grund af en påvirkning, som det redaktionelle indhold er blevet udsat for i kommercielt øjemed, kan dette indikere, at der foreligger skjult reklame.

Spørgsmålet er således, om der i indslaget i "21 Søndag" er sket en fremhævelse af Advokatfirmaet Tommy V. Christiansen.

I slutningen af indslaget vises et klip med forsvarsadvokaten, Michael Juul Eriksen, hvor han går hen imod retsbygningen, imedens han holder en sort stofpose i hånden, hvorpå der er påtrykt "Advokatfirmaet Tommy V. Christiansen". I ca. 2 sekunder zoomes der ind på denne stofpose, og advokatkontorets navn bringes i fokus. Efterfølgende zoomes ud og kameraet filmer fra en vis afstand, hvorved stofposen med navnet på advokatkontoret ikke længere er synligt for seeren.

Visningen af stofposen med navnet "Advokatfirmaet Tommy V. Christiansen" sker kun én gang i løbet af indslaget i meget kort tid. Endvidere indeholder indslaget ikke mundtlig omtale af advokatkontoret eller yderligere

¹ Direktiv 89/552/EØF, som senere ændret ved direktiv 2010/13/EU om audiovisuelle medietjenester

visninger af firmanavnet. Endelig henvises der til den meget korte varighed af zoom.

Det er på den baggrund Radio- og tv-nævnets vurdering, at der ikke er sket en fremhævelse af "Advokatfirmaet Tommy V. Christiansen".

Nævnet finder således ikke, at der indgår skjult reklame i indslaget "21 Søndag" i strid med reglerne herom.

På baggrund af ovenstående har Radio- og tv-nævnet truffet følgende

AFGØRELSE:

Radio- og tv-nævnet finder ikke, at programmet "21 Søndag" sendt på DR1 den 1. maj 2011 indeholder skjult reklame, jf. § 72 i lov om radio og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 477 af 6. maj 2010, som ændret ved lov nr. 1360 af 8. december 2010, og § 3, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 338 af 16. april 2011 om reklamer og sponsorering m.v. af programmer i radio, fjernsyn og on-demand audiovisuelle medietjenester samt indgåelse af partnerskaber.

Christian Scherfig
formand

/Maria Magelund Madsen
nævnsssekretær

Kopi sendt til:

Klager Morten Rasmussen